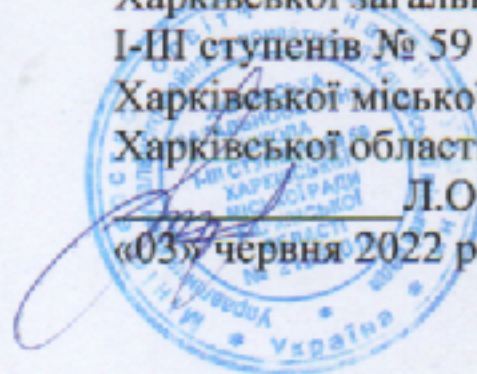

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради Харківської
загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 59 Харківської міської ради
Харківської області
протокол від 03.06.2022 № 13

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Харківської загальноосвітньої школи
I-III ступенів № 59
Харківської міської ради
Харківської області
Л.О. БОНДАРЕНКО
«03» червня 2022 року

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
ХАРКІВСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
I-III СТУПЕНІВ № 59
ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
НА 2022/2023 НАВЧАЛЬНИЙ РІК
для III ступеня (11 клас)**

Освітня програма
Харківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 59
Харківської міської ради Харківської області
ІІІ ступеня (11 клас)

Освітня програма Харківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 59 Харківської міської ради Харківської області (11 клас) (далі – ХЗОШ № 59) (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493, із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 № 464.

Освітня програма профільної середньої освіти (далі – освітня програма) окреслює підходи до планування й організації ХЗОШ № 59 єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані в рамках навчальних планів;

- очікувані результати навчання учнів, подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;

- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти ХЗОШ № 59 для 11 класу складає 1330 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено в навчальному плані ХЗОШ № 59 (далі – навчальний план).

Навчальний план для 11 класу ХЗОШ № 59 розроблено відповідно до Державного стандарту, з метою його впровадження у частині повної загальної середньої освіти з 1 вересня 2020 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

ХЗОШ № 59 для складання навчального плану обрала варіант організації освітнього процесу з переліком базових предметів.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», інтегрований курс «Російська мова і література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України». У цьому варіанті зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

В 11 класі вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» відбувається як один предмет.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами «Інформатика», «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку було обрано два предмети (години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами).

Частина навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. В 11 класі продовжено профільне навчання за філологічним напрямом (профіль – українська філологія).

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання приймає ХЗОШ № 59, враховуючи освітні потреби учнів, регіональні особливості, кадрове забезпечення, матеріально-технічну базу тощо.

У процесі складання навчального плану ХЗОШ № 59 враховано:

- профіль навчання (історичний);
- кількість годин для вивчення профільних предметів складається з кількості годин, відведених навчальним планом ХЗОШ № 59 на вивчення відповідних базових предметів (історія), і кількості годин, передбачених на профільні предмети;
- факультативних курсів.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених навчальним планом.

Для недопущення перевантаження учнів буде враховано їхнє навчання в закладах освіти іншого типу. За рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів у позашкільних закладах, за умови відвідування уроків та надання відповідних документів.

Гранична наповнюваність класу та тривалість уроків установлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Поділ класу на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька в рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Ключові компетентності	Компоненти
Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання й розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати й перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
Спілкування іноземними	Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух

<p>мовами</p>	<p>зміст автентичних текстів; читати й розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування в письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
<p>Математична компетентність</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; установлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи в життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
<p>Основні компетентності у природничих науках і технологіях</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища й процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>

Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати його помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і умінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, розв’язувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
Соціальна й громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати й чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль у командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на</p>

	логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.
Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, ураховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування й взаємодії; ураховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття в глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.
Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати й критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; ураховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів розв'язання проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе ставлення до природних ресурсів, чистотидовкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами всіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність», спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцii ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; iх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати здобутi знання в рiзних ситуацiях.

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- органiзацiю навчального середовища – змiст та цiлi наскрiзних тем ураховуються при формуваннi духовного, соцiального й фiзичного середовища навчання;

- окреми предмети – виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади й методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проєкти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна й залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проєктах;
- позакласну навчальну роботу й роботу гурткiв.

Екологiчна безпека й сталий розвиток	Формування в учнiв соцiальної активностi, вiдповiдальностi та екологiчної свiдомостi, готовностi брати участь у вирiшеннi питань збереження довкiлля й розвитку суспiльства, усвiдомлення важливостi сталого розвитку для майбутнiх поколiнь. Проблематика наскрiзної лiнii реалiзується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсiв, iх збереження та примноження. Аналiз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екологiї, формуванню критичного мислення, умiння розв'язувати проблеми, критично оцiнювати перспективи розвитку навколишнього середовища й людини. Можливi уроки на вiдкритому повітрі.
--------------------------------------	--

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади й суспільства, що розуміє принципи й механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою й розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності й думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст - бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості й чесності.</p> <p>Приклад учителя повинний покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя й формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку й охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів та транспортних засобів).</p> <p>Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані з ризиками для життя і здоров'я.</p> <p>Розв'язання проблем, знайдених з «ага-ефектом», що здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Таблиця 1
до Освітньої програми ХЗОШ № 59

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

11-А класу з навчанням українською мовою

(суспільно-гуманітарний напрям, профіль – історичний),

складений відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 № 1493, із змінами, внесеними наказом Міністерства освіти і науки України від 31.03.2020 № 464 (таблиця 2, 3)

Предмети	Кількість годин на тиждень в 11 класі
Базові предмети	26
Українська мова	2
Українська література	2
Зарубіжна література	1
Іноземна мова (англійська)	2
Історія України	1,5
Всесвітня історія	1
Математика (алгебра і початки аналізу)	1,5
Математика (геометрія)	1,5
Біологія і екологія	2
Географія	1
Фізика і астрономія	4
Хімія	2
Фізична культура	3
Захист України	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3
Інформатика	1,5
Мистецтво	1,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	9
На профільні предмети:	
Історія України	1,5
Всесвітня історія	2
На базові окремі предмети:	
Українська мова	1
Іноземна мова (англійська)	1
Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	1
На спеціальні та факультативні курси:	
Здоров'я і безпека життя людини (курс за вибором)	0,5
The Key to Success (факультативний курс)	1
Стилістика української мови (факультативний курс)	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38

Таблиця 2
до Освітньої програми ХЗОШ № 59

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня
(затверджені наказами МОН від 23.10.2017 № 1407 та
від 24.11.2017 № 1539)**

№ з/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
		11 клас
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Українська література	Профільний рівень
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
4.	Інтегрований курс «Російська мова і література»	Рівень стандарту
5.	Іноземна мова (англійська)	Рівень стандарту
6.	Історія України	Рівень стандарту
7.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
8.	Математика (алгебра і початки аналізу, геометрія)	Рівень стандарту
9.	Інформатика	Рівень стандарту
10.	Мистецтво	Рівень стандарту
11.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
12.	Географія	Рівень стандарту
13.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Ляшенка О. І.)	Рівень стандарту
14.	Хімія	Рівень стандарту
15.	Захист України	Рівень стандарту
16.	Фізична культура	Рівень стандарту